

הפמיניסטיות אינן מכוערות

בתחום זה, שהרי הבעיה כולה פסיכולוגית, ולא כל-כלית או לאומית.

נשק זה הוא שיכרע את המילחמה, ועל כן טיפוח מודעות הוא הנשק החשוב ביותר של הפמיניסטיות, דבר שבארצות-הברית כבר מניב פירות ואשר בארץ עדיין לא נקלט כהלכה. טיפוח מודעות הוא עקרוני לעניין זה, גם מפני שנים הן הציבור המדוכא היחידי שעבר ועובר שטיפת-מוח תרבותית גלויה וסמויה — מתוכנית הלימודים ועד אמצעי-התיקשורת. למשל: בתוכנית הטלוויזיה על עולי ברית-המועצות (ב-28 בדצמבר) רואיינו רק גברים. לעולות מברית-המועצות אין, כנראה, מה לומר; הן, מן הסתם, חסרות דעה. את המדוכאים מבהיל כלכלית-חברתית, או את המדוכאים מבחינה לאומית, מעולם לא לימדו שהם נולדו להיות כאלה, ונועדו לתפקיד זה. הכושים, המדוכאים על-ידי הלבנים, הם היחידים שעברו שטיפת-מוח מן הסוג הזה — תקופה הרבה יותר קצרה מאשר הנשים — וזאת אולי הסיבה שלקח להם זמן כה רב לצאת מזה. וגם זאת ביוזמתם ובעזרתם הפעילה של הלבנים.

את הגבר. ואולם אין זה סוד שהגבר אינו רוצה בכך, ופחד להפסיד את אותן זכויות-יתר.

מילחמה פוליטית (שולמית אלוני וכו') לא תצליח ללא גב רחב. גב רחב הוא ציבור נשים עם מודעות לכך שהן שוות, שמגיע להן, שאין זו בושה לדרוש, ושאינו זה הופך אותן לבלתי מושכות (כטענת ה"תדמית").

ולסיכום, שאלות-ית: הלכן ייצוג הנשים בקרב לוחמי-השלום (לדוגמה: שלי)? היכן ההשתתחויות על הכביש בעניין זכויות הנשים, כמו בעניין זכויות הפלסטינים? היכן האנרגיה העצומה לטובת עניין הנשים, ולו גם כחלק עשירי (ואף פחות מכך) מזו המושקעת בעניין הפלסטיני? אמנם בעניין הפלסטיני תלוי השלום, אך אל יהיה ספק בליבכם: 50 אחוז נשים בכנסת, ובכל הפרלמנטים בעולם, יקדמו את עניין השלום יותר מכל תנועה פוליטית אחרת.

דינה בלכמן. יפו

בתגובה על מאמרו של אורי אבנרי, "עבודת לבנה" (העולם הזה 2208), על ניצחון הגברים על הנשים, בעיקבות תיקון חוק ההפלות, ברצוני להעיר, שאמנם נכון, אחריות הנשים לכישלון אינה נופלת מאחריות הגברים/הממסד. גם אחריות הדפוקים האחרים — כדוגמת השכירים — אינה נופלת מן האחריות של הממסד, הדופק אותם לרעה לעומת בעלי היכולת העצמאיים והסוחרים. אך הנהויות אחרות במאמר הן מוטעות ואינן לטובת העניין.

במקום שאבנרי מוצא דימיון בין הפמיניסטיות לבין תנועות-שיחרור אחרות, שם אני רואה הבדל עק-רוני שאסור להתעלם ממנו: הלוצי תנועות-השיחרור לא זכו ליחס של זילזול מצד הציבור המדוכא, אלא ליחס של הערצה על העתם. לא נשים לא-יוצלות הן הן בחוללות התנועה והראשונות הברותיה, אלא נשים מצליחות, יוצרות ובעלות עמדה — ממש כמו בתנועות-שיחרור אחרות. כך היה גם בתחילת המאה, כאשר התנועה החלה.

טבעי ומובן גם מדוע דווקא נשים כאלה הן הרא"שונות המעוניינות בשוויון (וזה בלט גם בתוכנית

התדמית השלילית של הפמיניסטיות - נשק פסיכולוגי בידי גברים

הטלוויזיה, "כניסה חופשית"). אגב, אצלנו התנועה היא ממש בראשיתה וראו מי הן חברותיה — רחוקות מאד מן התדמית.

ואולם התדמית היא אמנם שלילית. וכאן ההבדל העקרוני שממנו התעלם אבנרי: שום לוחם שיחרור אינו קשור בקשר אהבה אל מדכאו — מלבד הנשים. לשום לוחם שיחרור אין אינטרס למצוא חן בעיני מדכאו — מלבד הנשים. אותן נשים — הרוב הגדול, כידוע — הרואות את הפמיניסטיות בתדמית שלילית, פוחדות לעורר את זעם הגברים ולהפסיד את אהבתם. לכן הן מזדהות עם התדמית השלילית שגברים מנסים להלביש על הפמיניסטיות, כאמצעי של לוחמה-פסיכ"כלולגית נגד התנועה. ואמנם, זה הנשק היעיל ביותר

לפני שמדברים על הפגנות נשים יש לדבר על מודעות לעניין עצמו. ההתייחסות אל הלוחמה-הפסיכולוגית כאל עובדה גרידא היא לרעת העניין. כאשר יבדקו באחוזים, היכן יש יותר מכוערות ולא-יוצלותיות — בין הפמיניסטיות או בין מתקיפותיהן — יתברר עד כמה חסרה התדמית ביסס עובדתי ועד כמה היא כולה יצירת הגברים, לצורך ניגוח.

כתיבה על כך שראשונות הפמיניסטיות הן מפסיכ"דניות ומכוערות, ושהו יעבור עם הזמן, מוזיקה. דבר שאיננו קיים איננו עובר עם הזמן, וכך תישאר התדמית לעולם. ואכן, יחסית לזמן תחילתה של התנועה, לפני קרוב למאה שנים, העניין עדיין לא אז.

איבחון נכון הוא הנאי לפתרון הבעיה. על כן יש לומר את האמת על מיכשול התדמית. יש לומר כך: הפחד שלכן מן הפמיניסטיות הוא ממשי; ראו ממה אתן פוחדות: אתן פוחדות להפסיד את אהבת הגברים; אתן פוחדות שיזהו אתכן עם התדמית השלילית שבה הגברים רוצים להציג את הפמיניסטיות, כדי להרתיע אתכן מלנשל אותם מזכויות-היתר שלהם. אנחנו יודעות עד כמה זכויות-יתר אלה פוגעות בגברים עצמם, ועד כמה שלחורר האשה ישחרר גם

יש דין ויש (משה) דיין

בקשר ליכולתן של המיפלגות הקיימות להביא לשיפור האווירה החברתית, לבלמים הנסיגה הכלכלית, ובכלל, לשנות את פני הדברים במדינה. התרסקותה של התנועה הדמוקרטית לשבבים סיעתיים החמירה סקפ"טיות זו. מיפלגה זו הציתה תיקווה גדולה, ונפילתה לבירא עמיקתא העצימה את ההכרה שחולליה של המערכת הפוליטית שלנו הם כרוניים, ללא תקנה. התוצאה היא, שנוצרה בציבור אדישות פוליטית קשה. ניתן להניח שבבחירות הבאות יהיה אחוז ההצבעה, שהיה עד כה בין הגבוהים שבארצות הדמוקרטיות, נמוך בהרבה ממה שהורגלנו לו בבחירות הקודמות.

את החלק היציב בממסד הפוליטי הישראלי מהווים הציבור הדתי והקולות במיגור הערבי. אלה הן אוכלוסיות בוחרים שערכים מסויימים, שהם חלק אינטגרלי מהותו, נמצאים אצלן בסדר עדיפות דומה לאינטרסים ממלכתיים. לכן מיספר הבוחרים שמצביע עבור מיפלגות הנימונות על חלק זה הוא קבוע. כובדן ועוצמתן של בעיותינו הלאומיות הגדיל את כוחן של מיפלגות קיצוניות מימין ומשמאל, הנושאות על דגלן את הסיסמה, שרק פיתרונות רדיקאליים עשויים לממש את קיומנו. עם הירידה באחוז ההצבעה, יגדל באופן יחסי משקלם הפוליטי של הגופים הללו. יחול בוודאי גם גידול מיספרי ממשי בקולותיהן של המיפלגות הקטנות, כאשר חלק מהציבור יביע את מחאתו על המצב הקיים במדינה על-ידי מסירת קולותיו למיפלגות שלא נשא באחריות כלשהי במימסד הנוכחי, ולפיכך, למראית עין, אין להן חלק במפלות. מניתוח פוליטי זה, המעלה האפשרות אחת מני רבות, משתמע שבכנסת הבאה יפחת כוחן של המיפ"ג לתנועה העיקריות הגדולות ויתאזן הפער ביניהן. תיווצר האפשרות שקיומם של כמה גושים פוליטיים, השווים פחות או יותר בגודלם, יכביד על מלאכת הרכבתה של קואליציה חדשה. אני מוכן להמר על סכום גדול, אפילו תוך ידיעה שערכו יפחת עד לבחירות, שמעו ייצא מתוק, ושאחרי הבחירות הבאות לא תהיה בירה אחרת אלא להקים ממשלת איחוד לאומי בראשותו של אחד מבכירי המדינאים בישראל. איש אשר הוכיח שכיסא ושררה אינם ערך עליון אצלו ושנכנס למשרתו כשרופים אותו בעיקלון של גידופים, יוצא ממנה כשהציבור מרעיף עליו תשבחות. אני מתכוון למשה דיין. ואף על פי שאני נושא אתי פינקס-חבר של מיפלגה שאיננה אוהדת אותו, אני מקווה שלא אתבדה.

ד"ר עמירם לנדמן, תל-אביב

ולאותו עניין. לא ניתן אחרי כישלון כלשהו, ללחוץ על מתגרברס פלאי שיחזיר את מימד הזמן אחרוני, ובכך, "לשבר את הכלים", לשרוף את העבר ולהתחיל מחדש את הנסיון ההיסטורי בתנאים נוחים יותר. העובדה שהליכוד נכשל נכנסה כבר לספרים. את השפל הנוכחי שנוצר תחת הנהגתו יש לקבל כעובדה. בחתך רוחבי של המישור הפוליטי במדינה, נראה כי הן בנימסד הפוליטי והן בדת-הקהל התהוו בשנתיים האחרונות כמה תהליכים, שעד לפני שנתיים היתה התפתחותם זעירה, ואילו עם עליית הליכוד

האמשלה צולעת, מוכה וחבוטה

לשילטון נכנסו לשיחרור מהיר. אין צורך לחיות שוטה וקטן כדי לנבא את התאוצה שיקבלו תהליכים אלה בעתיד הנראה לעין, אבל לאן הם מוליכים ניתן רק לנחש.

ראשית, התגלתה באופן חריף חולשתו של המימסד הפוליטי המסורתי. המערך הפך לגוף פוליטי גדול ואפור, שמורגש בו היטב חסרונו של מנהיג כריזמטי. המאבק הפנימי בין אישיו הבולטים הביא להרגשה, שפשרה שיעוריה כעלה תאנה לא תסתיר את קשיי הנהגתו אפילו יחזור אליו שלום-בית. בליכוד שומעים אנו צלילים ראשונים צורמים של האשמות הדדיות, שיביאו לעירעורם של הקשרים הכימיים בין מרכיביו. יתר מזה, ראש-המשלה הודיע שהוא יפרוש מתפקידו עם הגיעו לגיל מסויים, בעתיד הלא רחוק, והוא ידוע כנאמן באופן אורתודוכסי להבחנותיו. בסוגריים כדאי לציין, שקשה להאמין שבמצב בריאותו הוא יוכל לתפקד במערכת הבחירות הבאה, שתהיה קשה ללא רחם. עם פרישת מנהיגה תאבד תנועת החרות הרבה מקסמה ומשיכתה, ותהיה שונה בהרבה מכפי שחכרנוה תחת הנהגת מייסדה. דעת-הקהל בישראל הפכה למסוייגת וסקפטית

הסיכויים שהממשלה תיפול טרם זמנה הם בעלי סבירות לא קטנה. הקואליציה הנוכחית תיגרר אחרי עצמה, ותסיים את הקדנציה שלה בצלעיה, מוכה וחבוטה. אובסנו בלחץ ובאופן רצוף בשנה האחרונה, שנושאים הן עקרוניים והן שוליים, החבויים באיבם עד לעת מצוא קוניקטוראלית, עשויים למוטט את הממשלה בכל רגע. לפיכך לא תהיה זו כרוניקה עיתונאית מפתיעה במיוחד, כאשר יוטל הפור. האפי שרות הזו מציבה אתגר לישראל החושב, ובוודאי שיש בה עניין רב לעסקנים רבים: מה הם המנימוצינות האפשריות במעשה המרכבה של הקואליציה הבאה, ובאופן כללי יותר, מהי תמונת-המצב העתידי דנית במישור הפוליטי של ישראל בשנות ה-80' ה-ראשונות.

לית מאן דפליג, שהמהפך הפוליטי שהעלה את סיעת הליכוד לשילטון, הוא מצב-מעבר זמני וקצר, נסיון שנכשל, ואין איש יודע כיצד יסתיים. המגמות הפוליטיות שפתחו מתקופת השפל הנוכחית מתמק"דו סביב השאלה הקרדינאלית: האם ייחס הבוחר בקלפי את הכריסום שחל בכל מערכותיה החינוכיות של המדינה לשילטון הלש, שחברו בו, בנוסף לתוכנית הכלכלית הכוללת גם אישים בלתי-אפקטיביים ואיני-טרנסנטי בעלי אופקים צרים, או שתהיה בביקורתו של הבוחר פרספקטיבה כדי לראות את האפשרות, שהמצב שאילו נקלעה המדינה הינו תוצאה של זעזור עים של הסכס-שלום, התרחשויות במרחב סיבובו שבמיקריות אומללה אילרע בתקופת שילטון הליכוד ובעולם, הכופות עצמן עליו, ועוד סיבות ונסיבות, והביאו לכישלונו.

כל חוויה ונסיון בחיי הפרט או האומה הם, בלשונם המסובכת של מדענים, "נסיון ללא אלמנט של מאורע-ביקורת". הכוונה היא שלא ניתן לקחת נסיון היסטורי — במיקרה זה תקופת המימסל של הליכוד — ולפעל את מהלך המאורעות שהוא מכון לשני ערוצים, לבחור את הערוץ השלילי, ולאמץ את התנאים שהביאו להצלחתו ולפסול ולהעלים מהקורד ההיסטורי את הערוץ שנכשל. העובדות והמציאות זורמות ומטביעות את חותמן ברשומות במסלול אחד ויחיד, טוב או רע.